

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Lékař Petr Turek připustil, že by utajeným svědkem mohl být on

Předseda Společnosti transfúzního lékařství Petr Turek, který v úterý vypovídal před sněmovní vyšetřovací komisí ke kauze Diag Human, připustil, že utajeným svědkem by mohl být právě on. Jméno svědka včera komisi sdělila exministrně zdravotnictví Marie Součková, podle níž by právě jeho svědectví mohlo přinést zásadní zvrat ve sporu a přispět k vítězství státu.

"Nevím, koho měla paní exministrně na mysli, i když mám takový pocit, že těch překvapení v klobouku nemůže být tolik," řekl Turek, který je v oboru považován za jednoho z největších odborníků v Česku. Navíc byl osobně přítomen jednání o tom, zda má Česko mít vlastní závod na zpracování krevní plazmy Sevac, nebo ji zpracovávat v zahraničí. Byl také u výběrových řízení, v nichž se rozhodovalo, která firma zpracování krve z českých transfúzních stanic v zahraničí zajistí.

Letitý spor s firmou Diag Human, která chce získat od státu až desetimiliardové odškodné za zmařený obchod s krevní plazmou, už ČR stál 326,6 milionu korun. Společnost usilovala počátkem 90. let o obchodování s krevní plazmou z českých transfúzních stanic. Po nepříznivém vyjádření tehdejšího ministra zdravotnictví Martina Bojara z obchodu sešlo. Za poškození dobrého jména již vláda firmě zaplatila, Diag Human nyní žádá po státu další miliardy.

Majitel firmy Josef Štáva argumentuje tím, že získal zakázku ve výběrovém řízení. Původně však zákon nestanovil pravidla výběrového řízení, ministerstvo jen vyzvalo firmy k předložení nabídky. Tehdy podle Turka rozhodly osobní vazby majitele Josefa Štávy s některými ministerskými úředníky.

Až ministr Martin Bojar rozhodl počátkem devadesátých let o vypsání výběrového řízení podle platného zákona, komise doporučila dvě ze dvou desítek účastněných firem. Konečné rozhodnutí bylo na nemocnicích, některé si vybraly Conneco, což byl předchůdce firmy Diag Human.

Turek, který dnes poslancům objasňoval okolnosti případu, byl i u rozhodování, zda bude mít Česko ve farmaceutickém podniku Sevak národního zpracovatele plazmy. Původně se domníval, že by ho mělo mít, v letech 1995 až 1996, kdy se o Sevaku rozhodovalo, již bylo jasné, že je lépe nechat zpracovávat plazmu v zahraničí. V roce 1998 došly peníze a budování Sevaku bylo zastaveno.

Podobně se podle Turka vyvíjel názor na celém světě. Počátkem 80. let dávaly státy přednost národním zpracovatelům. V té době jich bylo na celém světě 30, v současnosti jich je šest. Zisky jsou výrazně menší než v ostatním farmaceutickém průmyslu.

To je pro Turka důležitý argument k tvrzení, že Štáva přeceňuje částky, jež by mohl získat jako odškodnění za zmařený obchod. Podle Turka se o několik řádů přepočítal. "Jeho údaje o ziscích jsou ve srovnání se zisky jiných firem nadsazené," uvedl.

Turkovy výpočty naproti tomu vycházejí z toho, kolik derivátů se do republiky doveze. Výrobce má od ministerstva financí povoleno maximálně 30 procent zisku, Štáva při výpočtu ztrát ale hovoří o šedesátiprocentním zisku.

Podle Turka nelze ani argumentovat maximální cenou derivátů, prodávají se o třetinu až o čtvrtinu levněji. Nelze ani vycházet z toho, co se z litru plazmy dá vyrobit, jak uvádí ve svých výpočtech

Šťáva. Albumin, imunoglobuliny, faktor osm a devět nevyrábí žádná firma na světě z celého objemu plazmy. Například faktoru devět není tolik potřeba, neprodal by se, a tak se část plazmy vyhazuje. "To dělí zisky na čtvrtinu," zdůraznil Turek.